

ՀՐԱՆՏ ՎԱՐՈՒՋՅԱՆ

(III դասարանի սան)

Ա Վ Ա Ր Ա Յ Ր

Վարդանանք... Այս անունը հայտնի սրտին մեջ իր տեղն ունի։ Ամեն Վարդանանց տունին հայր մտովին կբալե դեպի Ավարայր, Տղմուտ գետնի վերջը։

Մենք ալ, ընթերցող, պահ մը փոխադրվինք հինգերորդ դար։ Քալինք Վարդանանց հետ, ազգի ու Աստուծո պաշտպանության ոգիով բեռնավորված, դեպի Ավարայր, դեպի դաշտը նվիրական, ուր «մաքահալ մահ» ընդունեցին նախնիքը մեր քաջարի։

451... Մայիսյան շքնաղ երեկո... Արևը իր խորհրդավոր բոսոր ճառագայթներովը կբողարկե Հայոց Աշխարհի բարձրաբերձ լեռները՝ ավելի շեշտելով անոնց գեղեցկությունը։

Հուզված է Հայկական լեռնաշխարհը... Վախճանը և վեց հազարի բազկացած թափուրը, իր գլուխն ունենալով Հովսեփի սուրբ, Ղևոնդը Երեց և Վարդանը մեծ ու կորովի, կթալե լեռներեն վարձ դեպի Ավարայր, դեպի հաղթանակ... կամ գուցե մահ...։

Տակավին մութը չիջած անոնց աչքին կը բացվի Ավարայրը՝ Տղմուտ գետով ափսված։ Անդին, գետի մյուս ափին պարսից զորքն է ահա բանակել, գինված փիղերով։

Իրիկնային մութին հետ կմարմնանա նաև խորհուրդը հեացող գիշերվան։ Ու գիշերվան խորհրդավորության մեջ կհնչե ձայնը Վարդանի։ «Եղբայրներ, գիտե՞ք, որ մենք եկել ենք մահ ընդունելու և մեր մահովն իսկ ապրելու... Օ՛հ, ուրեմն եղբայրներ, այս գիշեր արշալույսը չըտնկած մեր արյունով մենք կգրենք հայոց պատմության կարմիր էջերն մինը... Ուրեմն շերկնենք մահվան ստվերեն, որ մեր գլխներուն վերևը կսավառնի։ Երդունք մեր պապերի Սուրբ Ավետարանին։

Հրանտ Վարուզյան

վրա, հավատարիմ մնալ հայ եկեղեցիին ու ազգին, մեր արյունովը, մեր մահովը պաշտպանել զանոնք...»։

Ու պահ մը լուռ է Վարդանը... Ձայներ կը փոթորկեն ամեն կողմե, «Այո՛, մե՛ր արյունովը, մե՛ր մահովը կպաշտպանենք»։

Նորեն Վարդանն է, որ հուզված կխոսի, «Եղբայրներ, պահ մը քալինք մեր հոգիներուն հետ դեպի երկինք, ընդունինք մեր մեջ սուրբ ու գերազույն ույժը Աստուծո։ Թող լվացվի մեր հոգին ու Տերը իր զորությանը բնակի մեր մեջ, թող օրհնվեն մեր սրբեր՝ ոչնչացնելու համար հեթանոս ույժը, բռնությունը...»։

Մայիսյան աստղածոր երկնքի տակ ծոնկի է հայոց ամբողջ զորքը. գիշերային հոգեմայլ պատարագ է տեղի ունենում... Պատարագում է Ղևոնդ Երեցը։ Հաղորդությունն վերջ Հովսեփի սուրբ կօրհնե հայոց քաջերն ու անոնց զենքերը։

Պատերազմը կբռնկի արշալույսին բռնկմանը հետ... ու կվերջանա արևին դադաղումովը։

Գիշեր է...

Հայոց հազար ու երեսուն վեց հաղթական մարտիբոսները անխռով կքնանան Ավարայրի արյունոտ կրճերն վրա... Լուսինը ամպերու շուրթերեն իր լուսե լեզվակները հանելով մեղմիկ կլիզե ինկածներուն վերքերը...

Այդ գիշեր հայ մայրերուն, հայրերուն, քույրերուն, կիներուն ու մանուկներուն հետ լացին և աստղերը... ու լացավ նաև Աստուծո՛ւ... որովհետև անոնք ինկան Իրեն համար...։